

Finansreglement

Trondheim kommune

Gjeldende fra 13.06.2024

INNHold

Innhold

1 Finansreglementets virkeområde	3
1.1 Formål og rammebetingelser	3
2 Ansvarsforhold	4
2.1 Bystyret	4
2.2 Byrådet	4
3 Særskilte bestemmelser	5
3.1 Godkjente motparter	5
3.2 Oppbevaring av finansielle instrumenter	5
3.3 Ansattes restriksjoner	5
3.4 Konkurransetsetting	5
4 Rammer for finansforvaltningen	6
4.1 Likviditet	6
4.2 Trondheim kommunes kraftfond - TKK	8
4.3 Gjeld	12
5 Rapportering og overvåking av finansiell risiko	14
5.1 Formål	14
5.2 Rapportering	14
5.3 Konstatering av avvik	15
Vedlegg	16
Vedlegg 1: Vedtekter for Trondheim kommunes kraftfond (TKK)	17
Vedlegg 2: Vedtekter for Trondheim kommunes kollektivfond	20
Vedlegg 3: Vedtekter for Trondheim kommunes kulturfond	22
Vedlegg 4: Etiske retningslinjer for TKK	24

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Formål og rammebetingelser

Finansreglementet gir en oversikt over fullmakter og retningslinjer for finansforvaltningen i Trondheim kommune. Reglementet fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil, vurdert ut fra kommunens risikobærende evne.

Finansreglementet er utarbeidet med utgangspunkt i følgende rammebetingelser:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 (kommuneloven), §§ 14-13 til 14-18
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner, fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 18. november 2019.

En uavhengig instans med tilstrekkelig kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning skal vurdere om finansreglementet legger opp til en forvaltning som er i samsvar med kommuneloven. Vurderingen skal foreligge før finansreglementet vedtas av bystyret¹.

1.2 Finansforvaltning i Trondheim kommune

Finansforvaltningen i Trondheim kommune omfatter forvaltning av bykassens likviditet, langsiktige finansielle aktiva og gjeld.

1.2.1 Likviditet

Likviditeten skal til enhver tid være tilstrekkelig til å dekke kommunens løpende betalingsforpliktelser, og **byrådet** angir årlig måltall knyttet til løpende driftslikviditet. Kommunen skal søke å oppnå høyest mulig avkastning på likviditeten innenfor gjeldende risikorammer.

1.2.2 Langsiktige finansielle aktiva

Langsiktige finansielle aktiva er ensbetydende med aktiva i Trondheim kommunes kraftfond (TKK). Kapitalen i TKK består av grunnkapital og bufferfond. Dette er nærmere beskrevet i TKKs vedtekter, se vedlegg 1. I tillegg forvaltes Kulturfondet og Kollektivfondet som en del av TKKs aktiva, se vedlegg 2 og 3 for disse fondenes vedtekter.

TKK inngår som en del av kommunens virksomhet, men forvaltes adskilt fra kommunens øvrige midler. Forvaltningen av midlene skal skje på en forsvarlig måte innenfor de rammene som er fastsatt i dette reglementet, i TKKs vedtekter og TKKs etiske retningslinjer, se vedlegg 4.

TKKs formål er å sikre en finansiell avkastning som skal bidra til å gi kommunens innbyggere et godt tjenestetilbud. Det er en målsetting at realverdien av TKKs samlede kapital (grunnkapital og bufferfond) skal opprettholdes over tid. I tillegg skal kommunen sikres et jevnt uttak av midler, dette i form av budsjettert realavkastning. Budsjettert nominell avkastning og realavkastning fastsettes ved bystyrets årlige budsjettvedtak.

1.2.3 Gjeld

Gjeldsforvaltningen skal ivareta kommunens behov for finansiering av vedtatte investeringer, håndtering av videre utlån og vedlikehold av låneporteføljen.

¹ Jfr. Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuners § 7.

Lånte midler skal over tid gi lavest mulig kostnad innenfor finansreglementets rammer. Det er et mål å ha en god spredning av renteforfall og låneforfall for å redusere effektene av endringer i rentenivå og lånevilkår for kommunens driftsbudsjett.

2 Ansvarsforhold

2.1 Bystyret

Bystyret har ansvaret for å:

- a. Vedta retningslinjer og rammer for en forsvarlig forvaltning av kommunens likviditet, TKK og gjeld. Dette omfatter risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter. Retningslinjer, rammer, prinsipper og avkastningsmål skal utformes slik at kommunen ikke tar vesentlig finansiell risiko
- b. Vedta rammer for rapportering som sikrer løpende oppfølging av resultatet fra finansforvaltningen, samt å påse at reglene for forvaltningen etterfølges
- c. Gi etiske retningslinjer for kommunens investeringsvirksomhet
- d. Påse at en uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltningen vurderer om finansreglementet er i tråd med kommuneloven og forskrift for kommuners finansforvaltning

2.2 Byrådet

Byrådet har ansvaret for å:

- a. Forestå forvaltningen av kommunens gjeld og finansielle eiendeler i henhold til lover og forskrifter, dette reglementet, TKKs vedtekter, etiske retningslinjer og tildelte fullmakter fra bystyret
- b. Sørge for at forvaltningen av finansielle eiendeler og gjeld er forsvarlig organisert
- c. Delegere fullmakter i organisasjonen
- d. Sørge for et klart skille mellom utøvende og kontrollerende virksomheter i finansforvaltningen for å ivareta en betryggende intern kontroll
- e. Gi bystyret periodiske rapporter på status i finansforvaltningen
- f. Rapportere brudd på fullmakter og rammer uten unødig opphold til bystyret
- g. Fastsette kredittrammer per motpart i en debitorliste
- h. Inngå og avvikle avtaler tilknyttet finansforvaltningen
- i. Vedlikeholde kommunens finansreglement, TKKs vedtekter, TKKs etiske retningslinjer og delegering av fullmakter

Byrådet har fullmakt til å gjennomføre endringer i reglementet som er av teknisk eller administrativ karakter².

² I tråd med vedtak i politiske saker 0188/16 og 0060/21. Dette kan for eksempel være språklige presiseringer eller oppdaterte henvisninger til lover og forskrifter.

3 Særskilte bestemmelser

3.1 Godkjente motparter

Godkjente motparter i handel med kommunens aktiva og passiva er:

- Banker som driver sin virksomhet i henhold til sparebankloven og forretningsbankloven
- Verdipapirforetak som har Finanstilsynets tillatelse til handel med finansielle instrumenter for kunders regning, i henhold til verdipapirhandeloven
- Utenlandske institusjoner som har tillatelse lignende det som er angitt over og som står under tilsyn av offentlig myndighet eller annet tilsvarende organ

3.2 Oppbevaring av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter skal oppbevares:

- På verdipapirkonto i Verdipapirsentralen (VPS). En avtale om oppbevaring av finansielle instrumenter med kontofører skal inngås
- I verdipapirforetak, verdipapirfond eller alternative investeringsfond som har mottatt konsesjon og er underlagt tilsyn av Finanstilsynet.
- I utenlandske oppgjørssentraler som har tillatelse til oppbevaring av finansielle instrumenter og som står under tilsyn av myndighet eller annet tilsvarende organ. En særskilt avtale om oppbevaring av finansielle instrumenter for kundens regning skal inngås mellom kontohaver og Trondheim kommune

3.3 Ansattes restriksjoner

Ansatte i finansforvaltningen er underlagt følgende restriksjoner:

- Det skal ikke bedrives egenhandel til/fra Trondheim kommunes aktiva og passiva
- Det skal ikke oppstå situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og egne interesser

3.4 Konkurransetsetting

Handel med finansielle instrumenter skal konkurransetsettes og ved innhenting av pristilbud skal det som hovedregel benyttes minst to konkurrerende tilbydere. Tilbyderne skal være godkjente motparter i kommunens finansforvaltning. Valg av tilbyder skal dokumenteres.

Én motpart kan likevel benyttes dersom forretningen har basis i denne motpartens tilbud om kjøp eller salg av konkrete verdipapirer og der det kan antas at ingen andre motparter på kort varsel kan stille en forpliktende pris. Ved bruk av én motpart skal det foreligge en vurdering av hvorvidt tilbudt pris er i tråd med markedspris.

Prinsippet om konkurransetsetting kan også fravikes ved låneopptak i statsbank, som startlån i Husbanken.

4 Rammer for finansforvaltningen

Kommunens finansielle risiko er knyttet til forvaltningen av kortsiktige og langsiktige finansielle midler og forvaltning av gjeld. Rammene for hvilken risiko som kan tas, omtales i dette kapitlet.

4.1 Likviditet

Likviditet til driftsformål skal normalt plasseres i kommunens hovedbankforbindelse³ så lenge banken anses som konkurransedyktig. Likviditeten til driftsformål skal være tilgjengelig med maksimalt én dags oppgjørfrist. Annen ledig likviditet utover driftslikviditeten kan plasseres i bankinnskudd med binding inntil 12 måneder, sertifikater og likviditetsfond. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen skal inngå rammeavtale for å ivareta behovet for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om at banken har en offisiell kredittrating på minimum A- eller annen tilsvarende kredittvurdering. Blir banken nedgradert til under A- etter avtaleinngåelse, skal tiltak vurderes. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Andre motparter som det foretas likviditetsplasseringer i skal ha en kredittvurdering på "investment grade"⁴ (AAA til BBB-). Kredittvurderingen må være i form av offisiell rating eller credit-score, kredittkategorisering eller annen form for kredittanalyse fra én eller flere sentrale markedsaktører (banker og meglerforetak) der det fremgår at låntager vurderes til å være investment grade.

Blir investeringen i ettertid vurdert til å ligge lavere enn investment grade skal tiltak vurderes.

4.1.1 Bankinnskudd

Bykassens likvide midler kan i sin helhet plasseres i bankinnskudd.

Ledig likviditet kan plasseres utenfor hovedbankforbindelse, men kun i norske finansinstitusjoner eller utenlandske finansinstitusjoners filial i Norge. Finansinstitusjoner skal ha en forvaltningskapital på minimum 10 milliarder kroner.

Plasseringene må skje innenfor de rammene som er angitt i tabellen nedenfor.

Tabell 4.1 Kredittrammer fordelt på sektor og motpart

Motpart	Maksimum ramme per motpart
Hovedbankforbindelse	5 mrd kr
Banker: Forvaltningskapital > 100 mrd kr	1 mrd kr
Banker: Forvaltningskapital > 10 mrd kr < 100 mrd kr	1 % av motpartens forvaltningskapital

³ Innenfor fastsatte debitorrammer under avsnitt 4.1.1

⁴ Offisiell rating eller annen form for kredittvurdering skal være av nyere dato. Krav om rating eller kredittvurdering gjelder ikke for papirer utstedt av kommuner og fylkeskommuner.

4.1.2 Sertifikater

Det skal kun plasseres i sertifikater i følgende kredittkategorier:

- Stat
- Kommune og fylkeskommune
- Bank/finans
- Kraft

Tabell 4.2 Kredittrammer fordelt på sektor og motpart. Tall i prosent av gjennomsnittlig likviditet de siste 12 måneder.

Motpart	Maks. per sektor (prosent)	Maks. per utsteder (millioner kroner)
Den norske stat eller verdipapir garantert av den norske stat	100	Ubegrenset
Skandinaviske kommuner og fylkeskommuner	100	200
Banker og kredittforetak med forvaltningskapital over 10 mrd kr	50	
Kredittvurdering:		
A- eller bedre		200
BBB- til BBB+		100
Kraftselskaper	20	100

Byrådet fastsetter kredittrammer i en egen debitorliste for hver enkelt utsteder innenfor rammene vist ovenfor.

4.1.3 Plasseringer i rentefond

Plasseringene kan kun gjøres i likviditetsfond med lav risiko, jf. bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond gitt av verdipapirfondenes forening⁵.

⁵ <https://vff.no/fondshandboken/artikler/rentefond>

4.2 Trondheim kommunes kraftfond - TKK

Forvaltningen skal bygge på rammene i dette finansreglementet, og på en vurdering av klimarisiko, markedsrisiko, utstederrisiko, diversifisering, forfallsstruktur og likviditet opp mot avkastningen på investeringene. God avkastning på lang sikt anses å avhenge av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnmessig forstand, samt av velfungerende, legitime og effektive markeder. Forvaltningen skal baseres på et langsiktig mål om nullutslipp av klimagasser fra selskapene i investeringsporteføljen.

TKK skal ikke investere i strukturerte produkter, private equity eller hedgefond ut over eksisterende investeringer. Andeler i ett enkelt verdipapir skal ikke utgjøre mer enn 10 prosent av TKKs forvaltningskapital.

4.2.1 Forvaltningskapital

TKKs forvaltningskapital er TKKs samlede kapital fratrukket aksjene i TrønderEnergi AS og ansvarlig lån til Trondheim kommunale pensjonskasse.

4.2.2 Aktivklasser

Investeringene skal fordeles på hovedgrupper av finansielle eiendeler (aktivklasser). TKK kan investere i følgende aktivklasser:

- a. Norske og utenlandske aksjer
- b. Norske og utenlandske rentebærende verdipapirer
- c. Eiendom

TKKs finansielle eiendeler skal fordeles innenfor de rammene som følger av tabell 4.3 under.

Tabell 4.3 Allokering av forvaltningskapitalen. Tall i prosent av forvaltningskapitalen

Aktivklasse	Allokering		
	Minimum	Maksimum	Nøytral
Aksjer ¹	0	30	25
Rentebærende investeringer	65	100	73
Eiendom	0	5	2

¹⁾ Alternative investeringer rapporteres under aktivklassen aksjer

For å oppnå en avkastning ut over risikofri rente må det tas en viss risiko i TKKs investeringsportefølje. De nøytrale vektene er fastsatt med tanke på å oppnå god avkastning over tid. Vektene beregnes i forhold til forvaltningskapitalen som den er definert i kapittel 4.2.1.

De nøytrale vektene fungerer som referansepunkt, og en løpende rebalansering mot nøytral vekt skal normalt gjennomføres.

Byrådet kan avvike fra den nøytrale vektningen, men da innenfor de definerte maksimums- og minimumsrammene. Avvik kan oppstå som følge av:

- Verdiendringer i porteføljens aktiva (drifting)
- Aktive beslutninger på bakgrunn av risikovurderinger eller oppfatninger om markedsutviklingen

4.2.3 Anleggs- og omløpsmidler

Kjøp av aksjer, andeler og obligasjoner på bakgrunn av politiske vedtak og som ikke utelukkende er finansielt motivert kan klassifiseres som anleggsmidler.

Omløpsobligasjoner med kontantstrømsikring, som definert i kommunal regnskapsstandard (KRS 1, og KRS 11), skal utgjøre minst 30 prosent av forvaltningskapitalen.

4.2.4 Rentebærende investeringer

TKK kan plassere i bankinnskudd og rentebærende verdipapirer innenfor de rammene som fremgår av tabell 4.4. Rammene gjelder ikke investeringer i rentefond som angitt i punkt 4.2.5.

Tabell 4.4 Kredittrammer fordelt på sektor og motpart. Tall i prosent av forvaltningskapitalen

Sektor	Maksimum per sektor	Maksimum per motpart < 1 år	Maksimum per motpart > 1 år	Maksimum per motpart totalt
Den norske stat eller verdipapir garantert av den norske stat	100	100	100	100
Norske kommuner og fylkeskommuner	100	20	20	20
Verdipapirer garantert av stat med AAA-rating	100	100	100	100
Skandinaviske kommuner og fylkeskommuner	20	20	20	20
Banker og kredittforetak	70			
- Forvaltningskapital > 100 mrd kr		15	10	15
- Forvaltningskapital > 10 mrd kr < 100 mrd kr		5	5	5
Kraft	30	10	10	10
Andre utstedere	30	5	5	5

Byrådet fastsetter kredittrammer for hver enkelt motpart i form av en debitorliste. Debitorlisten skal minimum vurderes halvårlig, og vurdering av kredittrisiko skal hensyntas ved fastsettelse av den enkelte motparts ramme.

Motparter som det foretas plasseringer i skal ha en kredittvurdering på "investment grade"⁶. Kredittvurderingen må være i form av offisiell rating eller kreditt-score, kredittkategorisering eller annen form for kredittanalyse fra én eller flere sentrale markedsaktører (banker og meglerforetak) der det fremgår at låntaker har en kredittvurdering tilsvarende investment grade.

Blir investeringen i ettertid vurdert til å ligge lavere enn investment grade, skal tiltak vurderes.

Andel ansvarlige lån (Tier 2) og fondsobligasjoner (Tier 1) skal til sammen ikke utgjøre mer enn 12 prosent av forvaltningskapitalen. Fondsobligasjoner (Tier 1) skal ikke utgjøre mer enn 8 prosent av forvaltningskapitalen⁷.

Det skal tilstrebes en jevn forfallsstruktur i porteføljen.

⁶ Offisiell rating eller annen form for kredittvurdering skal være av nyere dato. Krav om rating eller kredittvurdering gjelder ikke for papirer utstedt av kommuner og fylkeskommuner.

⁷ Vedtatt i politisk sak 23.5.2019, saksnummer PS 0070/19.

4.2.5 Rentefond

Verdipapirfond som representerer aktivaklassen renter kan benyttes i forvaltningen. Rentefond som benyttes kan investere i det norske og utenlandske rentemarkedet (sikret i norske kroner), og skal ha en tilfredsstillende diversifisering med hensyn på sektor og utsteder. Rentefond skal ikke ha høyere kredittrisiko enn TKKs rentebærende investeringer for øvrig. Rentefond omfattes ikke av kredittrammene angitt i punkt 4.2.4. Rentefondene skal være omfattet av Lov om verdipapirfond.

Rentefond kan maksimalt utgjøre 25 prosent av forvaltningskapitalen i TKK.

4.2.6 Aksjer og IS-andeler

Alle aksjeinvesteringer i forvaltningskapitalen skal være i form av verdipapirfond som er omfattet av Lov om verdipapirfond. Fondene kan forvaltes indeksnært eller aktivt. Investeringer i aksjer forvaltes innenfor rammene i tabell 4.3.

Eksisterende beholdning av aksjer og andeler i indre selskap (IS) i Signord IS (tidligere Viking Venture III IS) og DEAS Eiendomsfond Norge I (tidligere Aberdeen Eiendomsfond Norge I) er unntatt fra denne bestemmelsen.

4.2.7 Investeringer i eiendom

Investeringer i eiendom skal kun gjøres i fond med god diversifisering med hensyn på geografi og eiendomsobjekt. Eiendomsfond skal ikke være belånt.

4.2.8 Ekstern forvaltning

Ved valg av eksterne forvaltere skal en samlet vurdering av følgende kriterier ligge til grunn for beslutningen:

1. Historisk avkastning relativt til andre fond med tilsvarende investeringsmandat og / eller relevant referanseindeks
2. Kostnad
3. Organisasjon, eierforhold og finansiell styrke
4. Ansvarlige forvalteres kompetanse og erfaring
5. Administrasjon og rapportering
6. Miljø, samfunnsansvar og selskapsledelse (ESG)⁸

Forvaltningen skal være i tråd med de bestemmelser og retningslinjer som fremgår av dette finansreglementet.

TKKs kapital plassert hos en ekstern forvalter skal ikke utgjøre mer enn 10 prosent av forvalterens totale forvaltede kapital. Ved ekstern forvaltning i verdipapirfond, skal TKKs kapital ikke utgjøre mer enn 10 prosent av verdipapirfondet.

Byrådet skal årlig vurdere avkastningen i TKKs aksje og rentefond. Ved et betydelig negativt avvik i forhold til relevant referanseindeks, skal et bytte vurderes.

⁸ Environmental, Social and Governance

4.2.9 Valuta

Investeringer i aktivklassene renter og eiendom skal være i norske kroner, eventuelt være sikret i norske kroner. Investeringer i utenlandske aksjer kan være usikret. Investeringer med valutarisiko skal ikke overstige ti prosent av forvaltningskapitalen.

4.2.10 Finansielle derivater

Følgende derivater kan benyttes i forvaltningen av TKKs midler:

- Valutaterminer
- Valutabytteavtaler
- Rente- og valutabytteavtaler
- Rentebytteavtaler
- Fremtidige renteavtaler (FRA-kontrakter)

Handelen med finansielle derivater skal knyttes til eiendeler. Anvendelsen av derivater skal dokumenteres og begrunnes særskilt, der det redegjøres for formål, kontantstrømmer av investering og struktur i finansielt derivat. Derivater skal kun benyttes i sikringsøyemed. Det åpnes ikke for å benytte derivater til å påta seg kredittrisiko, aksjerisiko eller annen risiko.

Kommunen skal ha tilfredsstillende kompetanse om de derivater som benyttes.

Det kan benyttes finansielle derivater i verdipapirfond TKK har investert i.

4.2.11 Måling av relativ avkastning

Relativ avkastning måles ved at avkastningen på den delen av TKKs portefølje som vurderes til markedsverdi (markedsbaserte finansielle omløpsmidler) ses i forhold til relevante referanseindekser. Hvilke investeringer i TKK som skal måles mot hvilke referanseindekser fremgår av tabell 4.5.

Tabell 4.5 Referanseindekser

Investering	Referanseindeks
Norske aksjer	OSEBX
Globale aksjer	MSCI World Index All Country i USD (omregnet til NOK)
Bankinnskudd	3 mnd NIBOR

4.3 Gjeld

Bystyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret gjennom budsjettvedtak. Med utgangspunkt i bystyrets vedtak skal **byrådet** gjennomføre låneopptak og forestå forvaltning av kommunenes innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommuneloven gjeldende fra 1.1.2020 § 14-14 til 14-18 om låneopptak.

Det kan tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

4.3.1 Finansieringskilder

Kommunen kan ta opp lån i kapitalmarkedet ved å utstede sertifikat- og obligasjonslån og som ordinære innlån fra bank. Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

4.3.2 Låneopptak

Låneopptak gjennomføres i tråd med budsjettvedtak, behov for likviditet, fremdrift på investeringsprosjekter og gjeldende markedsforhold.

Det kan kun tas opp lån i norske kroner, med fast eller flytende rente. Lån kan tas opp som annuitetslån, serielån og lån uten avdrag (bulletlån).

Et enkelt innlån kan ikke utgjøre mer enn 1 milliard kroner.

Det skal være en jevn forfallsstruktur, og lån med hovedstolsforfall innen ett enkelt kalenderår skal maksimalt utgjøre 30 prosent av investeringslånene.

4.3.3 Renterisiko og netto rentebærende gjeld

Andelen rentebinding i låneporteføljen skal være slik at kommunen totalt sett har en akseptabel renterisiko. Kommunens renteinntekter og rentekostnader må sees i sammenheng ved vurderingen av renterisiko.

Bykassefinansiert gjeld defineres som gjeld til investeringsformål fratrukket eksternfinansierte lån der renteutgiftene ikke dekkes av bykassen. Dette gjelder lån til investeringer i VARFS, lån til investeringer som omfattes av rentekompensasjonsordningen, og lån til finansiering av investeringer hvor rentene dekkes av husleie.

Netto renteeksponering defineres som:

Bykassefinansiert gjeld
- Fastrentevolum investeringslån
- Fastrentevolum innlån til startlån
+ Fastrentevolum utlån til startlån
- Flytende plasseringer i TKK
- Bankinnskudd
<hr/>
= Netto renteeksponering
<hr/>

Netto renteeksponering skal ikke overstige 15 % av de til enhver tid budsjetterte brutto driftsinntekter.

4.3.4 Finansielle derivater

Følgende derivater kan benyttes i gjeldsforvaltningen:

- a. Framtidige renteavtaler (FRA)
- b. Rentebytteavtaler
- c. Kjøp av renteopsjoner

Følgende krav gjelder for bruk av finansielle derivater:

- Derivater kan bare anvendes på underliggende gjeld på balansen
- Det skal etableres et særskilt register med oversikt over alle finansielle derivater der vilkår, løpetid og motparter for det enkelte instrument fremgår
- Kommunen skal ha tilfredsstillende kompetanse på de derivater som benyttes
- Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres og kontrakten skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje

4.3.5 Lån til videre utlån

Innlån til startlån tas opp i Husbanken i henhold til bystyrets budsjettvedtak.

Innlån til andre videre utlån gjennomføres i tråd med vedtak i bystyret. Lånets løpetid, rentebinding og andre vilkår knyttet til låneopptaket besluttes av **byrådet**.

4.3.6 Utlån

Bystyret fatter vedtak om nye videre utlån. Videre utlån fra kommunen må skje i tråd med bestemmelsene i kommuneloven gjeldende fra 1.1.2020 § 14-14 til 14-18 om låneopptak.

Lånets løpetid, rentebinding og andre vilkår knyttet til låneopptaket besluttes av **byrådet**. **Byrådet** gis fullmakt til å avtale lånevilkår og inngå nødvendige avtaler med låntaker. Dette gjelder nye utlån og vedlikehold av eksisterende avtaler.

4.3.7 Sammenfatning rammer for gjeld

Tabell 4.6 Rammer for gjeld

Finansreglementets bestemmelser	Krav
Netto renteeksponering	Maksimum 15 prosent av brutto driftsinntekter.
Refinansieringsandel innen ett kalenderår	Maksimum 30 prosent av låneporteføljen
Størrelse på største innlån	Maksimum 1 milliard kroner
Bruk av derivater	Kan kun anvendes på underliggende gjeld
Låneforfall	Jevn forfallsstruktur
Lån	Lån kun i norske kroner

5 Rapportering og overvåking av finansiell risiko

5.1 Formål

Formålet med den løpende rapporteringen er å holde bystyret informert om status på finansforvaltningen.

Byrådet skal etter hver periode legge fram en rapport til bystyret som viser status for finansforvaltningen, foreløpig resultat, prognose og finansiell risiko. I tillegg skal det legges fram en rapport etter årets utgang som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Dersom det skjer endringer i markedsutviklingen som gir vesentlige avvik i avkastning eller risiko i finansforvaltningen skal det uten ugrunnet opphold rapporteres til **bystyret**.

5.2 Rapportering

5.2.1 Intern kontroll og risikostyring

Byrådet er ansvarlig for at finansforvaltningen har en forsvarlig intern kontroll og risikostyring. Finansforvaltningens administrative rutiner skal sørge for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, samt at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Byrådet skal sørge for at det i forbindelse med årsoppgjørssaken blir lagt fram en vurdering av den interne kontrollen av kommunens finansforvaltning. Kommunens eksterne revisjon vurderer etterlevelsen av rutinene, og legger frem saken for bystyret via kontrollkomiteen.

5.2.2 **Byrådets** rapportering til bystyret

Rapporteringen til bystyret skal inneholde tilstrekkelig informasjon til at bystyret kan følge opp sitt ansvar for forvaltningen av kommunens midler.

Rapporten skal inneholde følgende punkter:

Likviditet:

- Sammensetning av aktiva
- Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
- Avkastning, samlet og fordelt på ulike typer aktiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser
- Avkastningsprognose

TKK:

- Sammensetning av aktiva
- Beholdningen av obligasjonstypene Senior Non-Preferred (Tier 3), ansvarlige lån (Tier 2) og fondsobligasjoner (Tier 1) skal spesifiseres
- Verdifastsettelse, samlet og fordelt på ulike typer aktiva
- Avkastning, samlet og fordelt på ulike typer aktiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Måling av relativ avkastning der dette er relevant
- Markedsrenter og egne rentebetingelser
- Avkastningsprognose
- Stresstest (ved årsrapportering)
- Oversikt som viser fordeling av forretninger på motparter (ved årsrapportering)
- Etterlevelse av TKKs etiske retningslinjer (ved årsrapportering)
- TKKs faktiske verdi målt i forhold til TKKs målsatte realverdi (ved årsrapporteringen)

Gjeld:

- Sammensetning av gjelden
- Løpetid for gjelden
- Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer lån
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser
- Prognose for rente- og avdragskostnader

5.3 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik fra finansreglementets rammer, lovverk og TKKs vedtekter, skal et slikt avvik vurderes umiddelbart. Samtidig skal **byrådet** uten unødig opphold rapportere om avviket til **bystyret**.

Vedlegg

Følgende vedlegg er en del av den samlede forvaltningsinstruksen for kommunen:

Vedlegg 1: Vedtekter for Trondheim kommunes kraftfond (TKK)⁹

1.1 Formål og rettsstilling

1.1.1 Navn, oppretting og formål

Trondheim kommunes kraftfond (TKK) er opprettet etter vedtak i Trondheim bystyre 13.12.2001, sak 195/01. TKK forvalter kapitalen etter salget av Trondheim kommunes aksjer i Trondheim Energiverk AS. Forvaltningen av TKK skal ha som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi kommunens innbyggere et godt tjenestetilbud.

1.1.2 Opprinnelig verdi og bevaring av realverdi

TKK ble opprettet i 2002 med en samlet kapital på 5.165 millioner kroner fordelt på 4.865 millioner kroner i grunnkapital og 300 millioner kroner i bufferkapital.

Fra og med regnskapsåret 2018 blir summen av grunnkapital, bufferkapital og alle KPI-avsetninger¹⁰ siden opprettelsen i 2002 benevnt TKKs grunnkapital. TKKs grunnkapital hadde etter årsoppgjøret 2017 en verdi på 6.626 millioner kroner. I forbindelse med kommunesammenslåing i 2020, og samme års gevinst på salg av fondsobligasjon utstedt av TrønderEnergi AS, fikk TKK en tilførsel på noe over 10 millioner kroner. Av praktiske grunner anses denne tilførselen som en økning av TKKs grunnkapital ved utgangen av 2017, slik at denne settes til 6.636 millioner kroner. Grunnkapitalen er klassifisert i regnskapet som et ubundet investeringsfond.

I 2018 opprettes i tillegg TKKs bufferfond, dette klassifisert som et disposisjonsfond (ubundet driftsfond) i regnskapet. I år der avkastning i TKK er lavere enn budsjettet, belastes TKKs bufferfond utbetaling av budsjettet realavkastning til bykassen, Kollektivfondet og Kulturfondet. På den måten bygges bufferfondet opp i år med meravkastning og blir en buffer i år med mindreavkastning.

Det er et mål å opprettholde realverdien av TKKs samlede kapital (grunnkapital og bufferfond). Målsatt realverdi er gitt ved TKKs grunnkapital ved utgangen av 2017 – 6.636 millioner kroner – tillagt den akkumulerte endringen i den offisielle konsumprisindeksen (KPI) fra og med 2018.

I en situasjon der det ikke er midler på TKKs bufferfond, må TKKs driftskostnader dekkes av frie midler utenfor TKK og det utbetales ikke budsjettet realavkastning til bykassen, Kollektivfondet og Kulturfondet.

1.1.3 Forvaltning av andre fond

Bystyret kan beslutte at TKK også forvalter annen kapital. I tråd med dette vedtok bystyret i sak 36/04, 58/04 og 150/13 at Kollektivfondet, Kulturfondet og Næringsfondet skal forvaltes i henhold til TKKs vedtekter fra 1.1.2004. Disse tre fondene og TKKs opprinnelige grunnkapital og bufferkapital (jfr. 1.1.2), med tillegg for KPI-avsetning fram til 2017 på alle fond, betegnes som TKKs grunnkapital fra og med 2018. Næringsfondet ble avviklet i juni 2021 (BS 104/21), og innlemmet i TKK.

Det legges til grunn at TKKs grunnkapital og bufferfond (kraftfondet, Kollektivfondet og Kulturfondet) forvaltes og rapporteres som én portefølje under felles betegnelse TKK. I årsoppgjøret gjøres det en oppstilling av de ulike fondenes balanseverdi samt andel av årsresultatet. I årsoppgjøret måles og rapporteres også de tre fondenes faktiske verdi på balansetidspunktet sammenholdt med målsatt realverdi. Alle endringer som vedtas vedrørende TKKs kapitalforvaltning gjøres umiddelbart gjeldende for annen kapital forvaltet i henhold til TKKs vedtekter.

⁹ Disse vedtektene erstatter vedtekter vedtatt av Trondheim bystyre i møte 28.9.2006, sak B.nr.105/2006, med tilhørende endringer vedtatt av Trondheim bystyre i sakene 196/2008, 77/2009 og 99/2010.

¹⁰ Den delen av TKKs avkastning som tilsvarer endringen i konsumprisindeksen (KPI) ble holdt tilbake i TKK (avsatt til TKK) for å opprettholde TKKs realverdi.

1.1.4 Juridisk status

TKK er en del av Trondheim kommunes virksomhet. TKK er et kommunalt investeringsfond med egen regnskapsføring. Fondets midler holdes atskilt fra kommunens øvrige midler, men organiseres innenfor bykassens virksomhet i tråd med finansreglementet, TKKs vedtekter, kommunelovens bestemmelser og relevante forskrifter gitt i medhold av denne og andre lover. TKK er underlagt bystyret.

1.2 Godkjenning og endring av vedtektene

Alle endringer av vedtektene må vedtas av bystyret. **Byrådet** kan foreslå endringer i vedtektene. Vedtektsendringer trer i kraft umiddelbart etter at de er vedtatt.

1.3 Organisering

1.3.1 Ledelse

TKK ledes av **byrådet**.

1.3.2 Ekspertpanel

Byrådet skal knytte til seg et ekspertpanel bestående av inntil tre uavhengige medlemmer til å gi råd i forvaltningen av midlene. Ekspertpanelet skal konsulteres minst tre ganger i året.

1.3.3 **Byrådets** ansvar

Byrådet har ansvar for plassering av midlene i samsvar med bystyrets bestemmelser og gjeldende regler for kommunal forvaltning. **Byrådet** har et selvstendig ansvar for å styre TKKs virksomhet og skal påse at kommunens interesser blir ivaretatt på en forsvarlig måte.

Byrådet sørger for TKKs daglige drift, organisering, bokføring og rapportering.

1.3.4 Ekstern forvaltning

Forvaltningen av TKK kan foretas av en eller flere forvaltere på bakgrunn av forvaltningsinstruks (mandat) utarbeidet av **byrådet**. Avtale om forvaltning av TKKs midler skal være i overensstemmelse med de bestemmelser som fremgår av finansreglementet.

1.3.5 Rapportering

Bestemmelser om TKKs rapportering fremgår av finansreglementet.

Byrådet skal sørge for at det ved utgangen av hvert kalenderår blir utarbeidet årsberetning og årsregnskap for TKK.

Årsregnskap og årsberetning for TKK inngår som en del av kommunens årsoppgjør.

Årsoppgjørsdokumentene behandles av bystyret sammen med behandlingen av årsregnskapet og revisjonsberetningen for kommunen.

Det skal årlig rapporteres i hvilken grad TKKs faktiske verdi på balansetidspunktet avviker fra målsatt realverdi, jf. punkt 1.1.2 i denne vedtekten.

1.3.6 Dekning av driftskostnader

TKKs driftskostnader bæres av TKK. Med driftskostnader menes alle kostnader som naturlig kan henføres til TKKs virksomhet. Dersom TKKs bufferfond ikke har nok midler til å dekke TKKs driftskostnader må bykassen bære kostnaden.

1.4 Forvaltning

TKK forvaltes som en samlet portefølje. Porteføljen plasseres i henhold til de rammer som bystyret til enhver tid har vedtatt, jf. finansreglementet. Fordelingen av porteføljen på aktivaklasser med tilhørende minimums- og maksimumsgrenser, samt tillatte investeringer innenfor hovedgruppene, framgår av finansreglementet.

1.5 Revisor

Trondheim kommunerevisjon er kommunens valgte revisor, og revisjon av TKK inngår i revisjonsoppdraget.

1.6 Budsjett og disponering av nominell avkastning

1.6.1 Budsjettering av TKKs nominelle avkastning

Byrådets prognose for TKKs fremtidige nominelle avkastning ligger til grunn for det årlige budsjettforslaget. Prognosen er blant annet basert på Norges Banks renteprognose. Bystyret fatter endelig vedtak om TKKs budsjett gjennom sitt samlede budsjettvedtak.

1.6.2 Disponering av TKKs nominelle avkastning

Årets nominelle avkastning skal disponeres i denne rekkefølgen:

1. Dekning av TKKs driftskostnader.
2. I driftsregnskapet avsettes et beløp til TKKs bufferfond som tilsvarer budsjettert realavkastning. Dette overføres til investering, kollektivfondet og kulturfondet påfølgende år.
3. Avkastning utover punkt 1 og 2 blir liggende på TKKs bufferfond. Byrådet har fullmakt til å avsette avkastning til TKKs bufferfond.

1.7 Reduksjon av TKKs realverdi og avvikling av TKK

1.7.1 Reduksjon av TKKs realverdi

Det er et bærende prinsipp i forvaltningen at realverdien av TKKs samlede kapital (grunnkapital og bufferfond) skal opprettholdes, jf. punkt 1.1.2 i denne vedtekten.

Dersom det likevel fremmes forslag i bystyret om å tære på kapitalen, må dette vedtas med $\frac{2}{3}$ flertall.

1.7.2 Avvikling av TKK

Bystyret kan med $\frac{2}{3}$ flertall vedta å oppløse TKK.

Vedlegg 2: Vedtekter for Trondheim kommunes kollektivfond

1 Formål og rettsstilling

1.1 Navn og oppretting

Trondheim kommunes kollektivfond (Kollektivfondet) ble opprettet etter vedtak i Trondheim bystyre sak 204/2002, 58/2004 og 150/2013.

Kollektivfondet er opprettet med midler utbetalt ved salget av Trondheim kommunes aksjer i Team Trafikk AS.

1.2 Formål

Kollektivfondet skal bidra til at innbyggerne i Trondheim kommune får et bedre kollektivtilbud ved målrettet bruk av kollektivfondets årlige utbytte.

Årlig utbytte skal benyttes til:

- Tiltak knyttet til kommunens finansiering av "Miljøpakken". Dette gjelder så lenge samarbeidsprosjektet mellom staten, fylkeskommunen og kommunen varer.
- Tiltak vedrørende infrastruktur, materiell, drift og vedlikehold av kollektivtransporten.

1.3 Kollektivfondets andel av TKKs grunnkapital og TKKs bufferfond

Kollektivfondet ble opprettet med en kapital på 100 millioner kroner.

Ved utgangen av 2017 var Kollektivfondets kapital verdsatt til 131 millioner kroner, det vil si kapitalen ved opprettelsen av Kollektivfondet – tillagt KPI-avsetninger til og med år 2017.

Det er et mål at realverdien av 131 millioner kroner ved utgangen av 2017 skal opprettholdes. For å oppnå dette målet skal Kollektivfondets andel av TKKs bufferfond ved påfølgende års regnskapsavslutninger tildeles kapital som er tilstrekkelig til at realverdien av 131 millioner kroner ved utgangen av 2017 opprettholdes. Målsatt realverdi er gitt ved 131 millioner kroner i 2017 tillagt den akkumulerte endringen i konsumprisindeksen (KPI) fra og med 2018. Tildelingen skal skje selv om årets avkastning i TKKs samlede fondsmasse er negativ. Fondet TKK beholder residualen mellom årets avkastning i TKKs samlede fondsmasse og de tildelingene som gjøres for å opprettholde realverdien i Kollektivfondet (og Kulturfondet). Dette betyr at Kollektivfondet (og Kulturfondet) vil ligge på målsatt realverdi. Fra og med 2018 er alle tildelinger til Kollektivfondet (og Kulturfondet) en del av TKKs bufferfond. Det er derfor en forutsetning for å opprettholde realverdien av Kollektivfondet (og Kulturfondet) at TKKs bufferfond har en bokført verdi som minst tilsvarer de tildelingene som kreves for å opprettholde de to fondenes realverdi ved beregningstidspunktet.

1.4 Juridisk status

Kollektivfondet er underlagt bystyret. I tillegg til vedtektene for Kollektivfondet gjelder kommunelovens bestemmelser og relevante forskrifter gitt i medhold av denne og andre lover.

2 Godkjenning og endring av vedtektene

Vedtektene for Kollektivfondet vedtas av bystyret. Vedtektsendringer trer i kraft umiddelbart etter at de er vedtatt.

Byrådet kan foreslå endringer i Kollektivfondets vedtekter.

3 Organisering og forvaltning

Kollektivfondet forvaltes som en del av Trondheim kommunes kraftfonds (TKKs) portefølje.

Kollektivfondets midler er en del av bykassens virksomhet, men forvaltes atskilt fra kommunens øvrige midler med hjemmel i TKKs vedtekter.

Alle endringer som vedtas vedrørende TKKs kapitalforvaltning gjøres umiddelbart gjeldende for annen kapital forvaltet i henhold til TKKs vedtekter, herunder Kollektivfondet.

Byrådet har ansvaret for at vedtektene følges og at årlig utbytte brukes i samsvar med bestemmelsene i vedtektene.

4 Rapportering

Ved årsoppgjøret for TKK rapporteres status for Kollektivfondets balanseverdi, samt andel av årets avkastning.

Rapportering vedrørende anvendelse av årlig utbytte fra kollektivfondet gjøres ved årsrapporteringen.

Det er et mål å opprettholde den realverdien kollektivfondet hadde ved utgangen av 2017, jfr punkt 1.3.5 i vedtekter for TKK. Det skal årlig rapporteres i hvilken grad Kollektivfondets faktiske verdi på balansetidspunktet avviker fra målsatt realverdi.

5 Revisor

Trondheim kommunerevisjon er revisor for Kollektivfondet.

6 Uttak av midler fra Kollektivfondet

6.1 Anvendelse av årlig utbytte

Kollektivfondets årlige utbytte skal anvendes i samsvar med fondets formål, jf. pkt.1-2.

6.2 Anvendelse og beregning av Kollektivfondets utbytte

I forbindelse med **byrådets** budsjettforslag fremmer **byrådet** forslag om størrelsen på det årlige utbyttet fra Kollektivfondet. Utbyttet tilsvarer den budsjetterte realavkastningen, og er en del av den samlede avsetningen fra TKK til TKKs bufferfond (TKKs budsjetterte realavkastning) som gjøres i årsoppgjøret for året før. Avsetning til utbytte gjøres kun i den grad dette kan dekkes inn av årets avkastning i TKK og / eller av TKKs bufferfond.

Dersom det årlige utbyttet foreslås disponert i forbindelse med budsjettet fatter bystyret vedtak i forbindelse med budsjettbehandlingen om hvilke tiltak som skal finansieres.

Dersom årlig utbytte helt eller delvis ikke foreslås disponert ved budsjettbehandlingen, men disponeres i løpet av budsjett- og regnskapsåret, legger **byrådet** fram forslag til disponering for **relevant utvalg**. **Utvalget innstiller til bystyret**. **Bystyret** fatter endelig vedtak.

7 Reduksjon av realverdi og/eller avvikling av kollektivfondet

7.1 Reduksjon av kollektivfondets realverdi.

Det er et bærende prinsipp at realverdien av kollektivfondet samlede kapital (andel av TKKs grunnkapital og bufferfond) skal opprettholdes. Dersom det likevel fremmes forslag i bystyret om å redusere realverdien, må det vedtas av bystyret med $\frac{2}{3}$ flertall.

7.2 Avvikling av kollektivfondet

Bystyret kan med $\frac{2}{3}$ flertall vedta å oppløse kollektivfondet.

Vedlegg 3: Vedtekter for Trondheim kommunes kulturfond

1 Formål og rettsstilling

1.1 Navn og oppretting

Trondheim kommunes kulturfond (Kulturfondet) og vedtekter ble opprettet etter vedtak i Trondheim bystyre, sak 195/2001, sak 88/2002, sak 36/2004 og 150/2013.

Kulturfondet er opprettet med midler utbetalt av Statkraft i forbindelse med salget av kommunens aksjer i Trondheim Energiverk AS.

1.2 Formål

Formålet med Kulturfondet er å bidra til utvikling og nyskaping innen kulturområdet i Trondheim.

Årlig utbytte skal benyttes til:

- Dekning av utgifter til ulike typer arrangement og utviklingsprosjekter innen kulturområdet
- Dekning av utgifter og/eller tilskudd knyttet til arrangementer og utviklingsprosjekter i privat og/eller offentlig regi

Det kan ytes tilskudd til kulturprosjekter som strekker seg over flere år.

Årlig utbytte kan ikke benyttes til dekning av utgifter til etablerte kulturtilbud.

1.3 Kulturfondets andel av TKKs grunnkapital og TKKs bufferfond

Kulturfondet ble opprettet med en kapital på 25 millioner kroner.

I tråd med bystyrets intensjon og vedtak (arkivsak 99/174090) ble Kulturfondet tilført ytterligere 75 millioner kroner ved avsetninger av andel årlig realavkastning fra TKK tidligere regnskapsår.

Ved utgangen av 2017 var Kulturfondets kapital verdsatt til 130 millioner, det vil si kapitalen ved opprettelsen av Kulturfondet, tilføring av ytterligere kapital i 1999 og årlige KPI-avsetninger til og med 2017.

Det er et mål at realverdien av 130 millioner kroner ved utgangen av 2017 skal opprettholdes. For å oppnå dette målet skal Kulturfondets andel av TKKs bufferfond ved påfølgende års regnskapsavslutninger tildeles kapital som er tilstrekkelig til at realverdien av 130 millioner kroner ved utgangen av 2017 opprettholdes. Målsatt realverdi er gitt ved 130 millioner kroner i 2017 tillagt den akkumulerte endringen i konsumprisindeksen (KPI) fra og med 2018. Tildelingen skal skje selv om årets avkastning i TKKs samlede fondsmasse er negativ. Fondet TKK beholder residualen mellom årets avkastning i TKKs samlede fondsmasse og de tildelingene som gjøres for å opprettholde realverdien i Kulturfondet (og Kollektivfondet). Dette betyr at Kulturfondet (og Kollektivfondet) vil ligge på målsatt realverdi. Fra og med 2018 er alle tildelinger til Kulturfondet (og Kollektivfondet) en del av TKKs bufferfond. Det er derfor en forutsetning for å opprettholde realverdien av Kulturfondet (og Kollektivfondet) at TKKs bufferfond har en bokført verdi som minst tilsvarer de tildelingene som kreves for å opprettholde de to fondenes realverdi ved beregningstidspunktet.

1.4 Juridisk status

Kulturfondet er underlagt bystyret. I tillegg til Kulturfondets vedtekter gjelder kommunelovens bestemmelser og relevante forskrifter gitt i medhold av denne og andre lover.

2 Godkjenning og endring av vedtektene

Vedtektene for Kulturfondet vedtas av bystyret. Vedtektsendringer trer i kraft umiddelbart etter at de er vedtatt.

Byrådet kan foreslå endringer i Kulturfondets vedtekter.

3 Organisering og forvaltning

Kulturfondet forvaltes som en del av Trondheim kommunes kraftfonds (TKKs) portefølje.

Kulturfondets midler er en del av bykassens virksomhet, men forvaltes atskilt fra kommunens øvrige midler med hjemmel i TKKs vedtekter.

Alle endringer som vedtas vedrørende TKKs kapitalforvaltning gjøres umiddelbart gjeldende for annen kapital forvaltet i henhold til TKKs vedtekter, herunder kulturfondet.

Byrådet har ansvaret for at vedtektene følges og at årlig utbytte brukes i samsvar med bestemmelsene i vedtektene.

4 Rapportering

Ved årsoppgjøret for TKK rapporteres status for kulturfondets balanseverdi, samt andel av årets avkastning.

Rapportering vedrørende anvendelse av årlig utbytte fra kulturfondet gjøres ved årsrapporteringen.

Det er et mål å opprettholde den realverdi kulturfondet hadde ved utgangen av 2017, jfr punkt 1.3.5 i vedtekter for TKK. Det skal årlig rapporteres i hvilken grad kulturfondets faktiske verdi på balansetidspunktet avviker fra målsatt realverdi.

5 Revisor

Trondheim kommunerevisjon er revisor for kulturfondet.

6 Uttak av midler fra kulturfondet

6.1 Anvendelse av årlig utbytte

Kulturfondets årlige utbytte skal anvendes i samsvar med fondets formål, jfr. pkt.1-2.

6.2 Anvendelse og beregning av Kulturfondets utbytte

I forbindelse med byrådets budsjettforslag fremmer byrådet forslag om størrelsen på det årlige utbytte fra Kulturfondet. Utbyttet tilsvaret den budsjetterte realavkastningen, og er en del av den samlede avsetningen fra TKK til TKKs bufferfond (budsjetterte realavkastning) som gjøres i årsoppgjøret for året før. Avsetning til utbytte gjøres kun i den grad dette kan dekkes inn av årets avkastning i TKK og / eller av TKKs bufferfond.

Dersom årlig utbytte disponeres i forbindelse med budsjettet fatter bystyret vedtak om hvilke tiltak som skal motta støtte.

Dersom årlig utbytte helt eller delvis ikke foreslås disponert ved budsjettbehandlingen, men disponeres i løpet av budsjett- og regnskapsåret legger byrådet fram forslag til disponering for relevant utvalg. Utvalget innstiller til bystyret. Bystyret fatter endelig vedtak.

7 Reduksjon av realverdi og/eller avvikling av kulturfondet

7.1 Reduksjon av kulturfondets realverdi

Det er et bærende prinsipp at realverdien av kulturfondets samlede kapital (andel av TKKs grunnkapital og bufferfond) skal opprettholdes. Dersom det likevel fremmes forslag i bystyret om å redusere realverdien, må det vedtas av bystyret med $\frac{2}{3}$ flertall.

7.2 Avvikling av kulturfondet

Bystyret kan med $\frac{2}{3}$ flertall vedta å oppløse kulturfondet.

Vedlegg 4: Etske retningslinjer for TKK

Det skal ikke investeres i selskaper som medvirker til produksjon av landminer, kjernevåpen, biologiske våpen eller pornografi, eller som i sin virksomhet benytter barn som arbeidskraft eller på annen måte bryter med anerkjente menneskerettigheter.

TKK kan ikke ha investeringer i kullgruveselskaper og kullkraftproduksjons-selskaper som har 50 prosent eller mer av inntektene fra kullbasert virksomhet.

Forvaltningen av TKK skal være basert på anerkjente etiske normer og internasjonale konvensjoner som FNs Global Compact og OECDs prinsipper for multinasjonale selskaper. Det innebærer at TKK direkte eller via eksterne forvaltere ikke skal investere i aksjer, rentebærende papirer eller andre finansielle instrumenter utstedt av selskaper som opererer i strid med samfunnsansvarlig adferd knyttet til menneskerettigheter, arbeidsliv, miljø og korrupsjon.

Med utgangspunkt i FNs Global Compact er samfunnsansvarlig adferd definert ved følgende ti prinsipper:

- Støtte og respektere vern om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter
- Påse at de ikke medvirker til brudd på menneskerettighetene
- Holde organisasjonsfriheten i hevd og sikre at retten til å føre kollektive forhandlinger anerkjennes i praksis
- Sikre at alle former for tvangsarbeid avskaffes
- Sikre at barnarbeid reelt avskaffes
- Sikre at diskriminering i arbeidslivet avskaffes
- Støtte en føre-var-tilnærming til miljøutfordringer
- Ta initiativ til fremme av økt miljøansvar
- Oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi
- Bekjempe enhver form for korrupsjon, herunder utpressing og bestikkelser

De samme prinsippene ligger til grunn for forvaltningen av Statens pensjonsfond (Oljefondet og Folketrygdfondet). Statens pensjonsfonds agering med hensyn på de etiske prinsippene er retningsgivende for TKK. Det betyr også at listen over selskaper som er utelukket fra Statens pensjonsfonds investeringsunivers, er retningsgivende for TKK.

Av dette følger det at TKK skal velge eksterne forvaltere som legger internasjonalt anerkjente etiske normer til grunn i sin forvaltning. Det betyr imidlertid ikke at TKK skal forlange at eksterne forvaltere til enhver tid utelukker fra sitt investeringsunivers de samme selskapene som Statens pensjonsfond utelukker fra sitt investeringsunivers.

Dersom det avdekkes at TKK har investert i selskaper som åpenbart bryter med de etiske prinsippene, skal TKK, så snart det er praktisk mulig, selge seg ut av den aktuelle posisjonen. Hvis posisjonen har oppstått via eksterne forvaltere, skal denne oppfordres til å selge den aktuelle posisjonen. Tas ikke oppfordringen til følge innen rimelig tid, skal TKK selge seg ut av forvaltningsmandatet.

TKK skal påse at uetisk skattepraksis og skatteunndragelse aktivt følges opp i dialogen med forvaltere av TKKs indirekte investeringer. Norges Banks retningslinjer og agering knyttet til skattespørsmål legger premissene for TKKs holdning og agering på dette området.

TKK ved **byrådet** skal videre tilstrebe å etterleve følgende flertallsmerknad i bystyresak 142/20 (30.09.2020): «Trondheim kommune skal ikke bidra til avskoging av tropisk skog og skal bare handle med, eller investere i selskaper som kan dokumentere at varene og selskapet ikke har bidratt til nylig avskoging.»